

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Bélyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre . . .	12 .			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Videkre Negyedévre . . .	5 .			
Egészévre . . .	20 .			

ROSTA.

— Hol az a nyomorult? Fogjatok meg, mert mingyárt agyonütöm! Szerencséje, hogy nem került a szemem elé, mert izzé-porrá törtém volna minden porcikáját!

Igy kiabál a gyáva nagyhangú kérkedő. Mikor aztán hirtelen eléje toppan a keresett és szidott alak, a szájhős hétrét görbül és nyájasan szorongatja a kezét.

Ilyenforma, vagy ehhez hasonló az is, a mit Ausztria csinál velünk. Évek óta kiabálnak az osztrák politikusok, hogy ők szívesen belemennek gazdasági különválsunkba; mert Magyarország (tessék jól megjegyezni: Magyarország!) ugyis zsarolja, kizsákmányolja Ausztriát (el ne feledjék: Ausztriát!)

Most azonban, midőn komoly kezd lenni a dolog és csakugyan olyanformán alakulnak a viszonyok, hogy az elszakadás bekövetkezhetik, Ausztria köpenyeget fordít és fennen kiabálja, hogy: Soha! És tüzzel-vassal tiltakozik a különválás ellen.

Persze, mert nincs számára nagyobb gyönyörűség és életeél, mint az, hogy Magyarország továbbra is kizsárolja — Ausztriát!

* * *

Elvégre révbe jut majd mégis a hányt hajó s elsimulnak a hullámok és partot érve mindenki tisztán fogja látni a helyzetet.

És akkor kiderül, hogy a 48-as diadal félig-meddig csak álom: kiderül, hogy a kiegyezés alapját nem lehet egyszerűen kihuzni a nemzet lába alól; kiderül, hogy a függetlenségi pártnak megint vissza kell vonulnia a rendületlen elvhűség bástyái mögé; és kiderül, hogy Magyarországon lehetetlen kormányozni egységes, erős, nagy többség nélkül.

De jaj! ha mindez kiderül, akkor nagyon beborul majd az ég a szószátyárok feje fölött, akik himes virágokkal akarták pótolni az állami lét alapföltételeit és a verjétekes mindennapi munkát!

* * *

Csonka megalakulás lesz? vagy teljes megalakulás? That is the question! Mert ha valóban megalakul az új képviselőház a maga egészében és az összes tisztségek betöltése, valamennyi bizottság megválasztása után a Ház saját határozata alapján történik az elnapolás az új kormány kinevezéséig: akkor ez határozott elvi győzelem; a törvényes jog megvédése, az alkotmányos felfogás diadala.

De ha a tisztelt Ház megelégszik egyelőre a gazdasági bizottság megválasztásával s nagyot koppan akkor, azután elhallgat: mit jelenthet ez mást, mint azt, hogy a mohó hazafiak tulságosan éhesek?

Mert a gazdasági bizottság nélkül nincs képviselői fizetés. Ha pedig a gazdasági bizottságot a csonka alakulás során sietve megválasztják: akkor a képviselők rögtön megkapják két hónapi fizetésüket és a februári házbért. . .

És akkor aztán a magyar boldog lesz már és hazamehetnek a gascognei legények?

Deák-párt.

— febr. 16.

Felette érdekes dolgokat beszélt nekünk egy olyan férfi, a ki a politikai élet mai forgatagán kívül áll, de akinek a nevét azért sűrűn emlegette mostanában az egész ország.

— Figyelni kell csak és az ember sok mindent észre vehet. A mohó politikusok már a 48-as párt kormányra jutásáról beszélnek. Pedig erről szó sem lehet mostan. Hiszen a függetlenségi pártnak nincs többsége és egységes, megbízható többség nélkül a kormányzás lehetetlen. Azt is emlegetik, hogy a függetlenségi párt mérsekelní fogja követeléseit: sőt talán szegre is akasztja elvei egyrészt, hogy így uralomra jutva, egyelőre a 67-es alapon fokozatosan érje el programja teljes diadalát Ez egyszerűen képtelenség! Józan eszű politikus ilyesmit el nem hihet. De meg van is rá világos cáfolat: Apponyi Albert gróf házelnöksége.

Ha ugyanis a megnőtt és valóban erős függetlenségi párt most a várható elvi harcok, a nagy viták küszöbén legnagyobb szónokát, legfényesebb tehetségét, legerősebb katonáját beleülteti az elnöki székbe s így önként megfosztja aktív működésétől: ez határozottan azt jelenti, hogy a függetlenségi párt nem akar részt venni a kormányzásban Hanem igenis arra törekszik, hogy a *szabadelvű párt mellőzésével, a régi rendszer kizárásával* ellenzéki kézbe jusson az ügyek vezetése és hajlandó az így alakult szövetségi kormány munkálkodását nem támogatni, de hallgató viselkedésével a parlament alkotó képesség és rend helyreállításában segíteni.

Miért teszi ezt a függetlenségi párt?

Bizonyára csak azért, hogy a kedvező hangulatot, a rá nézve előnyös áramlatot a maga javára kihasználja s mielőbb *többséget* szerezzen magának. Kétségkívül más irányban is történni fognak kísérletek új alakulásra, új többség szervezésére s ezt a pártvánforlási

átmeneti időt a 48-as párt arra akarja felhasználni, hogy elébb befolyásban, aztán számban is megerősödjék.

Mi várhat az ily viszonyok közt alakuló új kormányra? És mi lehet az ily módon talán csak ideig-óráig élő kormány feladata?

Legsürgősebb feladata az ügyek rendes kerékvágásba való visszazökkenése s az állami szükségletek kielégítése után csak az lehet, hogy a maga 67-es politikájának határozott többséget szerezzen.

A szabadelvű pártnak mai szervezetében való reaktiválása kizártnak tekintendő. De viszont, ha a többi 67-es pártokat nézzük, merő képtelenség föltenni, hogy a néppárt magához toborozhassa a 67-es többséget. Az ujpárt külön egymagában szintén nem alkalmas az új erjesztési folyamat megindítására.

Világos tehát, hogy a szabadelvű pártból kilépett disszidensekre, a kiknek sorából alakul majd az új kabinet többsége, vár az a köteleesség, hogy visszaforduljanak a szabadelvű párthoz és esetleg Bánffyék bevonásával vagy azok nélkül, a 12 pártonkívüli képviselővel egyetértve hozzá lássanak az új 67-es többség kialakulásának előkészítéséhez.

Deák-párt: ez lehetne az új alakulás leghelyesebb elnevezése. Ezzel aztán szembe helyezkednék a *Kossuth-párt*.

A Deák-pártnak 67-es alapon nemzeti szabadelvű programot kellene adnia. Első köteleesség mindazt kiaknázni, a mi nemzeti tartalom Deák kiegyezési törvényében benne van.

Igy aztán kifejlődhetnék az egységes parlamenti élet. A 67-es Deák-párt és a 48-as Kossuth-párt tulajdonképpen nem volnának ellenfelek, még kevésbé ellenségek. Mind a két párt az egységes nemzeti állam kiépítésére törekednék. Csakhogy a Kossuth-párt azt vallaná, hogy a függetlenségi eszmék minden átmenet nélkül azonnal megvalósíthatók; ezzel szemben pedig a Deák-párt politikai hitvallása az lenne, hogy benne is, mint minden magyar emberben él a függetlenség megvalósításának vágya, de ezt a gyakorlati politikában csak fokozatos fejlődés útján tartja elérhetőnek.

A nemzet 1867-ben kibékült királyával. Deák megalkotta a 67-es kiegyezést. A király ezt elfogadta és most ehhez a törvényhez ragaszkodik és életében, élete alkonyán nem akar

tőle megválni: nem akar merőben új alapra állani.

Mi lehet itt a hazafias bölcesség, a nemzeti lélek kötelessége? csak az, hogy az új alakulás a 67-es alapon mielőbb létrejőjön és az új Deák-párt bátran, lelkesen, önérzetesen hozzájáruljon a kiegyezési törvény egész nemzeti tartalmának értékesítéséhez és ezen az uton az egységes nemzeti állam kiépítéséhez, mely végeredményében a magyar imperiálizmusra, az önálló, független Magyarország megteremtésére vezet.

Európa.

Írta: Weisz Gáspár.

— febr. 16.

Politikai viszonyaink alakulásánál mindig szem előtt kell tartanunk, hogy bizonyos összhangot teremtsünk belpolitikai helyzetünk és külügyünk közt, ne hogy disharmonia miatt Európa tőlünk elforduljon és csak magunknak muzsikáljunk.

Napirenden van most ez a kérdés, mivel ugylátszik belpolitikai helyzetünk vezérlete változóban van és új kormány fogja átvenni az ügyek vezetését.

A keleti kérdés bennünket legközelebből érdekel. Nyugat felé semmi terünk sincsen: ott a civilizáció művelt nemzetek kezébe van letéve, szellemi és anyagi fölényeg elhomályosítja verseny képességünket és amit nyújthatunk, mint mezőgazdasági állam, már teljesen ki van merítve. Ámde a kelet még sokat nyújt számunkra és létesítendő külkereskedelmünk és iparunk jövője az európai Törökország, de főleg a szaloniki kikötő. A berlini szerződés számot is vetett a monarchiával e tekintetben midőn a bosnyák és hercegovinai okkupálását ránk ruházta.

Eddig Oroszország útjában állott vezér-

szerepünknek és mint koloszus ráfeküdt mindenre a világon, ami kapzsiságának érdekkörébe esett. Ilyen expausiv lépése sodorta a keletázsiai bonyodalomba, amely már is végzetessé vált számára. Részint ez, de leginkább belügyeinek zavara évekig lekötik a muszkát a saját bajával, úgy hogy végre valahára misszióinkat teljesíthetjük és jövőnkönkről gondoskodhatunk a keleten. De hogy ezt a missziót teljesíthessük, feltétlenül birtunk kell Európa bizalmát és nagyhatalmi állásunkkal kell hogy tudjunk inponálni. Ezért ne nagyon bántsák Goluchovszkyt és Beck bárót, ha egy kicsinyt mernek érdeklődni a belpolitikai kérdéseink iránt, mert igen nehéz ám pozitív cél felé haladni, mikor hol itt hol ott eltorlasszolják az utat! Nálunk nincsen 14. §, mint az osztrák alkotmány törvényben, nálunk császári rendeletekkel kormányozni nem lehet, s így a parlament minden.

A parlament pedig pártokból áll, amelyek a szűk látókörben magasabb szempontból nem bírálhatják az eseményeket, különösen ha azok az oly kényes és titokzatos kohóban készülnek, mint a nemzetközi diplomácia szövevényes műhelye.

A két állam közös érdeke, hogy a közeljövőben egy erős nagy és egységes hadsereggel rendelkezzenek. Az európai Törökországnak napjai megvannak számlálva! Azt belátja minden ember, hogy a mohamedán népnek itt keresni valója nincs, eddig azonban a rivalitás a hatalmak közt volt az egyedüli ok a késedelmezésre. De előbb-utóbb pacifikálni kell Albániát, hogy a keresztény mészárlások és az idegenek üldözése már egyszer megszűnjék. A Keletre Magyar szót erősebben hangzik ma, mint valaha, mert Trieszt és Fiume mint kereskedelmi kikötők sokkal kevesebb, mint amennyi kell és kelleni fog kereskedelmünk lebonyolítására.

Európának teljesen konszolidált, erős és

belbékével megizmosodott állam iránt lehet bizalma, hogy nagy feladatok megoldására mandátumot adjon, de a folytonos viszály és pártoskodás által elnyergült, alapjában megrendült ország alásülyed egy számba sem jövő tartománynyá sorsa az, ami Szerbiát, Romániát és Montenegrót: magára hagyják nem törődnek vele!

Mi egész Európával dacolni nem tudunk, mi a nyugat művelt államai véleményét fontosnak kell, hogy tartjuk; mert csak alkalmazkodás és simulékony hozzáilleszkedés által tarthatunk igényt arra, hogy Európa megbizotja gyanánt a keleten azt a szerepet vigyük, amelyre geográfiai szerencsés helyzetünk által predestinálva vagyunk.

Nem egészen megokolatlan tehát, ha közös ügyeinket vezető férfiak, érdeklődnek olykor-olykor a mi viszonyaink iránt. Mindenesetre jó szándéku törekvés: megmenteni Magyarországot, hogy ne jusson Európa előtt a Balkán államok sorsára.

Elvégre, ez is valami!

A nagy válság.

— febr. 16.

A helyzet jellemzése röviden az, hogy senki se tud semmit, az összes politikai pártok sötétben tapogatóznak.

Holnap összeül a képviselőház és a levegő tele van izzadó lelejjességgel és a legellentétebb hírekkel.

Egyik pereben a beavatottak tudni vélik, hogy a szövetkezett ellenzékkel Andrássy nem alakíthat kormányt, mert a függetlenségi párt nem enged a 48-ból.

A következő pillanatban már arról beszélnek, hogy újra a szabadelvű párt nyomul előtérbe. Hódossy lesz a miniszterelnök, vagy talán Szentiványi Árpád. A diszidensek visszatérnek, 156 szabadelvű párti, 25 diszi-

A lengyel.

Írta: Kemechey Jenő.

(Az elhunyt író hagyatéka.)

I.

— Egy új alak!

Az asszonyok reggeli öltönyükben, leeresztett hajjal, összedugták fejüket s úgy suttogtak egy új alakról, aki a köszvényes öreg urak s halvány arcú, meg-megbiccentő ifjak közül kivált mindenképen. Csinos szál ember. — Elegáns megjelenésű, erővel teljes és egészséges. Csupán a szemeiben lobog valami tévetező láng s a kezeivel tesz néha szokatlan, reszkető mozdulatot, amit a túlfeszített idegesség jeléül szokás betudni.

— Ugyan mi kurája lehet? — kérdi az egyik, igen parányi, de a stájer hidegvizgyógyintézet vendégeinek legelevenebb asszonykájá.

— Kétségtelenül bedörzsölést kap és Kneipol.

— Dehogy. Pacskolják és strahl-tust kap. Csak a fin de siècle betege, ideges.

Három asszony nem tudott megegyezésre jutni ama kérdés fölött: minémű kurát is kap voltaképpen az új alak, aki fölöttébb kezdte érdekelni az egyhangú életbe s a köszvényes, csuzos öreg urak lamentációiba beleunt asszonykákat.

A barna s nagyon parányi asszony ezt az indítványt tette:

— Kérdezzük meg.

S ebben a pillanatban ahhoz, a már korántsem szokatlan ismerkedési módhoz folyamodott, hogy a lecsukott sárgacsikos nap-

ernyőjét épp akkor és úgy nyitotta ki, hogy az új alak egyszerre alája került.

A kölcsönös pardonok után megtörtént az ismerkedés.

Kazimir Wiskindiewitz a neve és Gutbesitzer aus Krakau. Tehát lengyel. Európa gyászfátyolos, csöndes borongásba, honfiai fájdalomba merült, legérdekesebb nemzetének a tagja.

Ez okul szolgált a három magyar asszonynak, akik ketteje különben is özvegy volt, hogy az új alakot hamarosan hozzácsatolják a gárdájukhoz.

Pár nap alatt a tévetező láng kialudt a Wiskindiewitz Kazimir kék szeméből, amelyekben a csöndes reménykedésnek derüje terült el. Ideges reszkető gesztusai is elmaradtak.

Boldogon sétált az asszonyokkal. Könnyen kötött ismeretségeket. Vállalkozott minden kirándulásra. Behizelgő bariton hangjával szívesen kísérte a babalányok akadozó zongorajátékát is, és az összes női asztaltársait elhalmozta virággal.

Kéjes örömmel szaladozott kora hajszalonkint a harnatos fűben. Kneipolt rendületlenül s estére szálló délutánokint tanulta szorgalmasan a lawn-tennist. Nem tudta még eléggé nyugodtan kezelni a hurosszöveget, de egy-egy magasán adott lapdával már megkísérelte a hegyes szögű, angolos visszautést.

Egy hétre már valami pajzán, gyermekesen bohóskodó öröm közt ki-belötte.

— Ez az ember sokat feledett: mert — jegyezte meg egy tapasztalt öreg ur, — 30—35 éves uriember nem tobzódik így a suhanó örömeiben, ha szenvedésekkel

teli szomorúságok nem állanak a háta mögött.

Az új alak pedig topzódott tovább az örömeiben. Kitűnő jókedve, habzó, derült lelkülete fölvidította az egész fűrdőt. Az orvos hálásan szorongatta kezét és a szakácsnő istenítette, mert a mióta a Wiskindiewitz jó kedve ragadóssá lett, semmi parasz a konyhára.

Az erdőkből, a mohánélkül való fenyők alól vidám zsirogás, kacaj, taps, szaladozás zaja hangzott le a Cursalonhoz, Wiskindiewitz fölfedezett egy új forrást, egy kihajló sziklarom tövében, amelynek vize egy borókabozóttal fűdött, hamarosan meg sem ismerhető mélyedésbe zuhogott le.

Mikor a bokrot eltávolították és az új alak lekiáltott a mélységbe, nyolcszoros viszhang válaszolt vissza esodálatos zörgő hangon — Az asszonyi énekszót és kacajt úgy kiforgatta eredeti mivoltából a mélység visszaverése, hogy csupa mulatság volt hallgatni.

Ezt a forrást azután a fűrdőtulajdonos elnevezte Kazimir-Rullec-nek, ami nagy kitüntetés számba vehető.

II.

Wiskindiewitz Kazimir az alkonyati órákban együtt sétált az egyik özvegy asszonykával, a völgybe süppedt rabló vár romjain felé.

A kis özvegyből, akinek élénksége idáig határt nem ismert, fölöttébb komoly asszony vált ez idő alatt. Szótlanul szaporázta lépteit Kazimir mellett, aki lehajlott hozzá és úgy dudogtatott neki valami ismeretlen dallamu, bájos kis lengyel románcot, a meg-

dens, 4 pártonkivüli és 40 horvát képviselő az 225, vagyis három szavazat többség.

Majd ismét Bécs felől cikázik a villám, dörögnek a fekete felhők. Ausztria hallani sem akar a különválásról. Mig a király él, semmi változás, semmi új dolog nem lehet, csak Rikóczy hamvait hozzák haza és Kossuth Lajos szobrát állítják fel Budapesten.

Satöbbi, satöbbi. Miudenko jól be van avatva a jövőendő titkaiba, de azért senki se tud semmit.

A vezérlő bizottság ülése.

A szövetkezett ellenzék vezérlő bizottsága tegnap délelőtt értekezletet tartott a függetlenségi pártkörben. Az értekezleten részt vettek: Kossuth Feren, Apponyi Albert, Bánffy Dezső, Zichy Aladár, Tóth János, Ugron Gábor, Polonyi Géza, Zichy Jenő, Batthány Tivadar, Barabás Béla, Justh Gyula, Eszöcs Károly, Gulner Gyula, Günther Antal, Sággy Gyula, Vázsonyi Vilmos, Molnár János, Komjáthy Béla és Hoek János. Megjelent Andrassy Gyula gróf is.

Kossuth Ferenc beszámolt a bécsi királyi kihallgatásról. Azután a Ház megalakulása, a tisztviselők megválasztása került szóba. Megbeszélték az egyértelmű eljárás részleteit.

Andrassy Gyula gróf előadta, hogy a képviselőház február 17-én tartja első ülését, melyen az országgyűlést trónbeszéd nélkül nyitják meg, majd pedig a Ház megalakulására kerül a sor. Ha pedig ez megtörténik, a képviselőházat bizonytalan időre elnapolják, a mig az új kormányt a király ki nem nevezi. Ekkor hangzik majd el a trónbeszéd, a melyben az új kormány programja benne lesz.

A képviselőház elnöksége dolgában az értekezlet nem döntött; de valószínű, hogy Apponyi Albert gróf lesz a képviselőház elnöke.

Itt említjük meg, hogy Andrassy Gyula csak a Ház megalakulása után megy Bécsbe a királyhoz.

Lemondó főispánok.

Befejezett dolog, hogy több főispán nem várja be az új kormány kinevezését, hanem előre lemond. Eddig négy főispán mondott le, akik közül csupán Szinyei Merse István zempléni főispán lemondása jelent meg a hivatalos lapban. A mai hivatalos lap Kállay Albert szegedi és Mikó Bálint esikmezei főispán fölmentését fogja közzé tenni. Azután következik Beöthy László bihari, Urbán Iván aradi és még mintegy tizenöt főispán fölmentése.

Wekerle és Széll.

Tegnap este hirtelen ismét új fordulat lepte meg a politikai köröket.

Mig Andrassy Gyula a királyi megbízott teljes bizonytalanságban nem tudta, mikor megy Bécsbe, pénteken-e vagy csak a jövő heten: délután Wekerle Sándor és Széll Kálmán legfelsőbb helyről meghívást kaptak és az éjjeli vonattal fel is utaztak Bécsbe.

Wekerlet és Széllt ma délelőtt fogadja a király kihallgatáson

Mint hogy Tisza István gróf kihallgatása is a királyi megbízott tudtán kívül történt és most Wekerle és Széll szintén Andrassy beavatása nélkül kaptak meghívást a királyhoz, ebből azt lehet következtetni, hogy Bécs mindenáron a nemzeti fellendülés figyelembe vétele nélkül szeretné a nagy válságot megoldani. Kétségtelen azonban, hogy ez csak meddő kísérlet marad, mely teljes kudarcra fog végződni.

Nem lehetetlen, hogy a király ma megbizsa Wekerlet és Széllt, hogy próbálják meg a régi rend fentartásával a kibontakozást. Ha a két államférfi, vagy közülök egyik mint homo regius tér vissza,

ujabb bonyodalom áll elő; mert Andrassy küldetése ez esetben befejezettnek tekintendő s újabb tapogatózások következnek, melyek eredménye csupán a válság elnyújtása lehet.

Bánffy Dezső báró.

Illetékes helyről azt jelentik nekünk, hogy Wekerle és Széll után Bánffy Dezső báró kihallgatása következik.

A helyzet ugyanis ez: a király megismerte Kossuth és a függetlenségi párt álláspontját. A két állam különválásának politikájával szemben Wekerle és Széll a közös vámterület, az érintetlen kiegyezés, a változatlan 67-es alap gondolatát képviselik. Amikor pedig kitűnik, hogy ezzel legkevésbébbé remélhető a megoldás, — a király a két ellentétes felfogást, a merev 67-et és a merev 48-at áthidaló nézetet óhajtja megismerni. Forrásunk értesülése szerint, amennyiben az osztrák politika s ennek kapcsán a király rá lép a külön gazdasági berendezkedés alapjára: ebben az esetben Bánffy Dezső báró kezébe kerül a kibontakozás vezérfonala.

Egyház és iskola.

Az ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága. e hó 18-án szombaton délután 3 órakor ülést tart, melyen *Dicsőffy József* lelkész elnököl.

— **Hittanhallgatók Hódmezővásárhelyen.** E hó 18-án három napra terjedő kirándulást tesznek a főiskola hittanhallgatói Hódmezővásárhelyre, ahol a debreceni egyetem javára hangversenyt rendeznek, melynek műsora a következő:

1. Őseink emléke. Huber Károlytól. Balogh István joghallgató zongorakiséréte mellett előadja a főiskolai énekkar.

2. Debreceni diákokhoz. Versek. Irta és elmondja Kun Béla.

nyilatkozott első szerelemről, amely nem éget, nem lángol, de pernyét, üszköt sem dob a levegőbe, hanem melengető, szelid fényvel sugározva be az egész életet.

A romantikus idők mohos omladéka alatt gyöngéden megfogta a kicsi asszony kezét és úgy beszélt hozzá őszinte, igaz érzéssel:

— Hát ennek a váromladéknak az a meséje, hogy egy vad martalócnak, aki nem kimélt senkit, semmit, akinek utját vér és üszök jelöltje, egy alkalommal utjába akadt egy olyan szőke Gretchen, aminő a Fauszt diák lelkét babonázta meg. A rablóvezér ölebe kapta a halálra ijedt hableányt s ide ragadta ebbe a várba. Gretchenből oltárkép, a rablóvárból kolostor és a rablóvezérből az egész völgynek jóságos atyja lett. Mig egyszer az oltárkép elkezdett mosolyogni egy másik ifjura s a holdvilágos estének acélkékes szürküllete egymás keblén találta őket. A jóságos atyából erre kitört az ősi vadság, a martalóc örült dühe, amely őlt, gyilkolt, rombolt, a mig az erős várból omladékok s a kerti virággyakból sirhalmok nem lettek.

A kicsi asszony kérdően emelte karbunkulusszemét a mesélőre.

— Biz ez romantikus történetke, nagyságos asszonyom: de a hegyek lakói igaznak tartják. Manapság az ilyen már nem esik meg. A rablólovagok helyét a vadászok foglalták el. Ilyenfajta vadászó vadgyok én is aki nem rablok nem orzok; de imhol térdre ereszkedem és úgy kérem, úgy esókolom az arcát, puha kezét, édes kis Gretchenem. Sem a mesének, sem a térdreborulásnak nem lehetett ellentállani. A kicsi asszonyka gyöngö-

kísérletet tett, hogy visszavonja kezét és elfordította arcát, amelyen esőndesen végig esordult a két könyvesep.

III.

— Mélázó, esőndes estére vált az alkonyat.

Zene után még néhány negyedóraig el-sétálgatott a fürdőközönség a holdvilágtól besugárzott parkban.

A szél elült. Enyhületet nyújtó levegőből kiérzett a fenyők, vadvirágok illata. Gyöngö szellő teregette, dédelgette suhanó szárnyveréssel a természet illatát.

A pavillonok ablakai sorra kinyitak s felhuzták a zöld zsárukát.

Kazimir barátunk is hazatért s nyitott ablakok mellett, ébren álmodozott a jövődőről, az új életnek reászakadó boldogságáról.

Nem fog emlékezni a multjából semmire. A mai naptól fogva kezd élni s viszi majd az asszonykát a természet szüz olébe, a rengetegbe, ahol csak ők lesznek ketten és a boldogság. Megpróbálta megrajzolni emlékéből a parányi asszony arcát, mosolyát, s megkésztetni a jövőendő élet tervét.

Ennél a pontnál arra gondolatra jött, hogy a tervszerűség a boldogságban mit sem ér. Sem az apró gyöngödségek, sem a meglepetésszerű örömmel nem ér fel az előre-készítésnek banális sikere.

Nincs is nagyobb bölcsesség, mint hagyni mindent a természetre. A kő, a víz, a virág, a levél, a völgy és meredekség, a selyemfűvű rét és a kopasz sziklacsucs, a bogarak s az éneklő madárvilág, a szürkül-

s a borongás, a levegő és a napsugár: ezek az igaz fények, ezek a boldogságot nyújtók.

Es amint ebbe a keretbe beállította a maga szép asszonykáját, idáig soha nem érzett üdvösség szállott a szívébe. Kinyújtzkodott, szemeit behunyta s várta, hogy leereszkedik hozzája a csillagvilágos ég.

Egyszer csak hirtelen, megrémülten, az idegesség összeborzongásával föluggrott s elkiáltotta magát:

— Lehetetlen! Ez ő ruhájának, ez az ő csipkénének heliotrop-illata. Más senki sem használja ezt a bódító illatot, ebben az ingerlő, érzéket föllázító összetételben. Ez ő, az én feleségem.

Es elkezdett magában beszélgetni s a kis szobácskát változóan rövid és elnyújtott meg-megrokkoló léptekkel mérte végig.

Az ablakhoz futott Gyorsan becsukta. A heliotrop-illat azonban ott maradt, ott terjengett a szobában. Erőszakosan szaggatta föl az ablakokat s egy fölkapott türelközővel elkezdett hadonászni: hátha ez kiviszi ezt az átkozott illatot. Belefáradt, ledült a kanapéra és zsebkendőjével eltakarta az arcát. Még mindig érezte a heliotrop intenzív illatát. Föluggrott, a zsebkendőt rongyokra tépte s kidobta az ablakon és egy tisztát vett elő.

Ez nem lehet az én feleségem. Hiszen tudom, emlékezem rája, a saját kezemmel öltem meg. Hanem ez az illat, ez a reá vall. Emlékeznem kell, hasztalanul védekezem a fejembe, szívembe, vérembe tolokódó emlékezés ellen.

Fölszaggatta újból az ablakokat. Hadd jöjjön be a friss légáramlat.

3. A debreceni egyetemről előadást tart dr. Ferenczy Gyula akadémiai tanár.

4. A tihanyi echóhoz. Szövegét írta Csokonai Vitéz Mihály. Férfikarra átírta Mácsai Sándor. Előadja a főiskolai énekkar.

5. Cinka Panna. Költemény. Írta Farkas Imre. Szavalja Vargha Antal hittanhallgató.

6. Tarantella. Hellertől. Zongorán előadják Bereczk Margitka és Hódy Ilonka urleányok.

7. Vársz-e rám a forrás partján? . . . P. P. Bliss-től. Fordította Csiky Lajos. Férfikarra átírta Mácsai Sándor. Előadja a főiskolai énekkar.

8. Szaval Vekerdy Aranka urleány.

9. Dalok a János vitéz-ből. Kacsóttól. Énekli Hajdu László joghallgató. Zongorán kíséri Balogh István joghallgató.

10. Az első légáció. Elbeszélés a diákéletben. Írta és felolvassa Létai Pál Menyhért hittanhallgató.

11. Kuruc nóták. Székács Gyulától. Előadja a főiskolai énekkar.

12. Vig szavalat. Előadja Benkeő Viktor hittanhallgató.

13. A hangversenyt bezárja Tóth Sándor hittanhallgató, az Egyetemi Kirándulás debreceni intézőbizottságának elnöke.

14. Kuruc kar. Gr. Zichy Gézától. Előadja a főiskolai énekkar.

Este 9 órakor Egyetemi Bál lesz a főgimnázium tornacsarnokában.

Tollhegyen.

— Tisza István kudarc! — kiabálja a szövetkezeti sajtó.

— Andrássy Gyula kudarc! — süvöltik a kormánypárti ujságok.

— A függetlenségi párt bomlása! — hörgi a dühös utcai közvélemény filléres lovagja.

— A szabadelvű párt haldoklása! — turbékolja a kenetes néppárti gerlice.

— Kossuth már eladta a hazát!

— Tisza István hazaáruló!

— Soha! — dübörög Gautsch. — Mi ez? Chlopy szajkója tán?

— Mindörökké! — esküszik az ujpárti furulyás.

— Nem boldog a magyar! — suttogja Szemere Miklós.

— Magyarország diadalmában győzelmi ünnepet ül! — éneklik a Kossuthnóta dallamára.

— Most mi következünk! Leromboljuk a polgári parlamentet! — sziszegik a hazátlan bitangok.

Uram isten! ki tud eligazodni ebben a rengetegben? Ki lesz tűzszlopa a magyarságnak, hogy megtalálja az egyenes utat?

* * *

A bécsi Burg előtt, mikor Kossuth bent volt a királynál, tolongott, nyüzsgött a lelkes magyarok, a kíváncsi bécsiek és a hirsomjas ujságírók serege.

Mikor a tömeg már feltűnően megnövekedett és attól lehetett tartani, hogy utoljára még rágyujtanak a várakozók a Kossuthnótára: a burgzsandárok állandó sétálásra szólították fel a csoportosulókat.

Az ujságírók persze legkevésbé akarták tágitani.

— Minket a hivatás ide szögez!

— Igazolják magukat az urak.

A lapudósítók előkeresték írásait.

Az egyik szerkesztő is átnyújtott valami írásfélét. Mikor a burgzsandár megpillantotta rajta a hivatalos nagy pecsétet, udvariasan mondá:

— Rendben van!

— A szerkesztő csak akkor vette észre, hogy micsoda igazolványt nyújtott ő oda.

Igy szólt ugyanis az írás:

— Királysértés vétségével vádolt N. N. Természetesen hamar visszadugta a zsebébe . . .

* * *

Szegény jó Meszlényi Lulu, a 48-as párt néhai versfaragója, ha most élne, bezeg vigan bökhethné ki a rigmusokat.

Az asszony meghalt. Az esküdszék Kazimirt fölmentette. De mi haszna, ha a véres kép elől nem tud menekülni; ha még itt, az erdők mélyén, a fenyők természetes, nehéz illatába is bele párolog az a kábító szag, amely miatt asszonyt ölt.

Idegessége urrá lett fölötté Hatalmába kerítette. Lerobant a lépesőkön azzal a vad elhatározással, hogy esetleg erőszakoskodni is fog, betört abba a szobába, melyből a heliotrop-illat terjengett.

Ki volt kelve önmagából, lángzó tűz lobogott szárazra égett szemében, mikor bedőlt a szobába, Emmának, annak a komolylyá lett vigasszonykának szobájába, akivel ma kísérelte összekötni sorsát örökre.

Valósággal elbődült, mint egy sziven talált vad.

Egy pillanatra megfordult, hogy elmegy. De már nem volt ur fölötté a józan ész.

Odaugrott a toalett-asztalkához, fölkapta az illatszerez üveget s neki feszült erővel csapta ki az ablakon.

Az üveg azonban megakadt, szétpattant az ablakfában s az intenzív heliotrop szállongott szállongott a szobában. Wiskidewitz két kézzel kapott a halántékához és úgy támolygott ki a lépesőkig, ahol elzuhant.

IV.

A fürdő segédorvosa másnap elkísérete Kazimir barátunkat egy olyan gyógyítóintézetbe: ahol kényszer-zubbonyt adtak rája.

— Hallod elnökjelölt Justh, Fornni kezd már a jó must.

— Véget ért a bécsi pánik, Velünk most Beck is jól bánik.

— A savanyu szöllő úgy látom megérik, Kossuth véleményét a Burgban kikérik.

— Ha bukunk is győzünk. Szívem üdvöt érez:

Kossuth a pártvezér újra — lapvezér lesz.

* * *

Azt mondta valamikor Deák Ferenc, hogy a rosszul begombolt mellényt egészen újra végig ki kell gombolni.

Az ember igazán nem tudhatja mit gondoljon és mit szabad sejtene, mikor azt látja, hogy a politikai boszorkánykonyha minden főfő szakácsmestere most állig — begombolkozott . . .

* * *

Messze Galiciából Debrecenbe vetődött egy magyar huszártiszt, a ki jó ideje kint unatkozik valami rongyos galíciai fészekben.

Itt a Hortobágy tövében persze mindjárt magyar vérű bajtársai mellé telepedett a huszár.

Sirt a cigány hegedűje, a tiszték beszélgettek egyről-másról.

És felsóhajtott a galíciai magyar:

— Hej! fiuk, ugyan mikor fogtok már bennünket hazapolitizálni?

NAPI HIREK.

Pótválasztási napló.

Február 16. Bihar, Szilágyesek. Békéscsaba. Óbecse.

— A választások befejezése. A mai napon négy pótválasztással befejeződik az általános képviselőválasztások. Ma Biharon lesz pótválasztás, ahol Rigó Ferenc függetlenségét egyhangulag kikiáltják; továbbá Békéscsabán, ahol Zsilinszky Mihály államtitkár ellenjelöltje Achim András nemzeti szociálista, aztán Óbecse és Szilágyesek is ma választ képviselőt: mindkét helyen nemzeti jelölt áll a szabadelvűpárti jelölttel szemben. De remélhető a magyarság győzelme. Ezzel aztán mind a 413 kerületnek lesz megválasztott képviselője. — Ezentul már csak öt utójárék következik abban az öt kerületben, melynek képviselője két-két mandátumot kapott és az egyikről lemond. Lukács László miniszter Győr és Környébánya, Tallián Béla miniszter Szeged és Törökkanizsa, Sándor János államtitkár Marosvásárhely és Nagyszőlős, Granzenstein Béla államtitkár Sopron és Oravica, végül Barabás Béla Arad és Vác mandátuma közül az egyiket tartja meg, a másiktól lemond. Ez az új öt választás azonban csak március végén lesz.

— Mikor nyitják meg a muzeumot? A városi tanács tegnapi rendkívüli ülésén megállapította, hogy a városi muzeumot ez év május hó 20-án nyitják meg ünnepélyesen, az országos Csokonai ünnep kapcsán. Azonban a nagyközönség már néhány héttel a megnyitás előtt látogathatja a muzeumot.

A szempci pótválasztás. A pozsony-megyei szempci kerületben tegnap pótvá-

Kitekintett a csillagos éjszakába. A világlák ablakait még kivétel nélkül fényesek voltak. Amint az ablakra kikönyököltem, lehajtottam a fejem, a földszinti lakásból főlészálló heliotrop-illat egészen megtelítette a szobáját.

Visszatántorgott a szoba közepére. Be látta, hogy sem a heliotrop, sem a felszakadó emlékei ellen nem lehet védekezni.

Az illat terjengett s az emlékei az egész tragikus múltját kidomborították.

Menekülnie kellett a zsarnok hatalom elől.

Mint egy üzött vad, futott országról-országra. Egyszer megállította egy édes illat, s felé hajolt egy bájos arc. Olyan volt, mint egy júniusi hajnal. Fényes, ragyogó, üde. Reá mosolygott. Rabja lett a szeméinek, a csókjainak, a ruháinak, csipkéinek s különösen kábító heliotropjának. Tudta, hogy rossz lány volt. Mindegy. Elvette. Alázatos szolgálója lett, aki térdeit csókolgatta. Tizenhét éves hugának is futnia kellett Lengyelhomból utána. Hozzá menekült.

És ő, a feleségem, óh, fértelem, a saját gonosz kezeivel vezette az erkölcsi halál meredéjén a hugomat, — suttogta — s hogy valamiképp vissza ne rohanjon, maga taszította bele. És tudott ezen kacagni! Becsületes ember nem tehetett mást, mint hogy a véren ejtett gyalázat megboszulására gondolt. De ő elkábított az ő illatos hajával, forró csókjaival. És én vártam, vártam a bosszuvalló tehetetlenül, gyáván, míg a gyalázat reám, magamra is nem terítette. Lerogyott a kanapéra s igyekezett másra gondolni. De lehetetlen volt nem látnia azt a pezsgős üveget, amelylyel fölgyult lángoló dühében, feleségét halántékra ütötte.

lasztás volt. Desseffy Emil gróf disszidens visszalépett és Csizmadia Ferenc nagyszombati főgimnáziumi tanárt néppárti programmal egyhangulag megválasztották.

— **Érdekes esküvő.** Biharvármegye főjegyzője Balásházy Iván, a budapesti kálvintéri református templomban oltárhoz vezette Steiner Kornélia urhölgyet, özv. Steiner Arminné urnő leányát.

— **A csatornázási és vízvezetési bizottság** tegnap délután 4 órakor a városháza közgyűlési termében ülést tartott melyen Domahidy Elemér főispán elnökölt. Részt vettek az ülésen: Kovács József polgármester, Dr. Magoss György főügyész, Aczél Géza főmérnök, Rontsik Lajos főszámvevő, Körner Adolf, Király Gyula, Szabó Kálmán tanácsnokok, Debreceni Jenő gázgyárigazgató, Dr. Sárváry Gyula, Dr. Burger Péter, Berger Jenő, Kiss Albert, Dr. Szántó Sámuel, Simonffy Imre, Dr. Megyery Pál és Várady József bizottsági tagok.

A bizottság a vízvezetési szabályzatot tárgyalta, melynek minden pontját behatóan megvitatták. Aczél Géza főmérnök előadó ismertette a szabályzatot, melynek egyik pontja szerint minden háztulajdonos köteles betorkolási díjat fizetni. Ez nagyobb vitára szolgáltatott alkalmat. Berger Jenő szerint ez nagy megterhelése volna a háztulajdonosoknak, akik amugy is fizetnek évi használati díjat a vízvezetékért. Kéri, hogy a bizottság a betorkolási díjtól tekintsen el. — Aczél főmérnök felvilágosítása után a bizottság elfogadta, hogy a háztulajdonosok kötelesek használati díjon kívül betorkolási díjat is fizetni.

Sokat vitatkoztak még a vízhasználati díjalap megállapításánál. A mérnöki hivatal a városi számvevősséggel egyetértően a használati díjat a lakház területéhez kötötte. Ezt a bizottságban kifogásolták és kérték, hogy a számítás alapjául a lakások száma szolgáljon. A számítás megejtését Aczélra bízták. A szabályzat néhány pontját változtatlanul elfogadták és a további tárgyalást elhalasztották a legközelebbi ülésre.

— **A helyi vasut terjeszkedése.** A helyi vasut részvény társaság teljesen megakarván szüntetni a teherszállítást Piac-utcai fővonalán, a tanácstól új vonal egy hurok vágány és néhány kitérő engedélyezését kérte. A városi tanács megadta az engedélyt, a Deák Ferenc utcai vonal kiépítéséhez — továbbá a Péterfia-utca és a Simonyi uton egy-egy kitérőt és a nagyerdőn egy hurokvágányt létesítsen. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát és a miniszter megerősítette a közgyűlési határozatot. Tegnap érkezett le a városhoz a miniszteri leirat és a tanácsülés rögtön megbizta Aczél Géza főmérnököt, hogy az új vonal kiépítéséhez szükséges területet jelölje ki, egyben utasította Magoss György főügyészt, a pótszerződés elkészítésére.

— **Dorogi Lajos esperes halála.** A tiszántúli egyházkerület esperesi karának egyik kiváló alakja Dorogi Lajos e hó 14-én Kisujszálláson meghalt. Dorogi Lajos 33 éves lelkes pályájának kezdete óta a kisujszállási egyháznak volt a lelkipásztora, a hol ezelőtt 14 évvel választották meg esperesnek. Az egyházkerület egyik legbuzgóbb és legérdemesebb papját veszítette el benne. Az elhunyt esperes temetése ma délután 2 órakor megy végbe. Az egyházkerület nevé-

ben Dávidházy János kabai esperes az esperesi kar legidősebb tagja fogja gyászbeszéd kapcsán az egyházkerület pálmából készült gyönyörű koszorúját az elhunyt ravatalára helyezni.

— **A Simonffy-utcai fal lebontása.** A mérnöki hivatal egy évvel ezelőtt a közlekedési biztosság szempontjából falat emeltetett a Simonffy-utcai piacon levő Krausz-féle ház elébe. A háztulajdonos sérelmesnek találta ezt a falat és perit indított a város ellen. A per Krausz Mór javára dült el és a tegnapi tanácsülésen utasították Aczél Géza főmérnököt a fal lebontására.

— **A tizkoronások bevonása.** Aránylag igen rövid életűek voltak azok a tizkoronások bankjegyek, amelyeket 1900-ban becsátottak ki. Annak az évnék március havában keltek utra. Ez a dátum jelzi a „régis” ötkoronásokat. Össze-vissza tehát öt évsek voltak; ennyi ideig forogtak kézről-kézre s ma már a hivatalos lap közeli halálukat jelelti. A „Budapesti Közlöny” ugyanis közli, hogy az 1900 évi március 31-ikéről keltezett 10 koronára szóló bankjegyeket bevonják. A régi tizkoronások fölött tehát meghúzzák a lélekharangot, éltenek az új tizkoronások bankjegyek! A régiak kibocsátása 150 korona összegre voltak korlátozva; az Osztrák Magyar Bank ennél fogva csak a kontingens erejéig köteles ezeket a bankjegyeket a bemutató fél kívánságára más jegyek ellenében való átváltás útján kibocsátani. A régi 10 koronások bevonásának ideje 1907 február 28-án jár le. Ettől az időponttól kezdve a behozott bankjegyeket már csak átváltás végett fogadják el. Azonban 1913 február 28-ika után a bank többé nem köteles a behívott, 1900. évi március 31-ről keltezett tizkoronások bankjegyeket beváltani, vagy felcserélni. A mi már most az új 10 koronásokat illeti, azoknak leírását az alábbiakban adjuk: szélességük 135, magasságuk 80 milliméter. A német oldalon a középen a stilizált osztrák császári sást mutatják, ezalatt van a szövegírás. A szöveg alatt a középen a guiloch-rozette van, melyet jobbról-balra a jegyek nyolc különböző nemzetiségi nyelven feltüntetett névérték megjelölése határolt. A magyar oldalon a magyar szent korona országainak címere, a rozetta két oldalán pedig különböző nyelvű értékmegjelölés helyett csak egy ilyen van magyar nyelven e két szóval: „Tíz korona”. A jegykép violaszínű. A tarka alapnyomás dombormű módjára vésett mezőt képez, mely felváltva négyzetes diszitményből és a „10” számból áll. E mező az íráslemez közepén nagy „10”-essel van ellátva és ott tisztán vörösszínű.

A jegyszöveg a bank cégjegyzésével a jegy magyar szövegű írásmezejében ekként hangzik:

„Az Osztrák Magyar Bank e bankjegyet bárki kívánságára azonnal fizet bécsi és budapesti főintézeteinél

Tíz korona

törvényes érepénzt.

Bécs, 1904. január 2-án.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Bilinski

kormányzó.

Schreiber

főtanácsos.

Pranger

vezértitkár.”

— **Nőegyleti hír.** Nem Debrecenben történt. Ezt ki kell jelenteni föltétlenül. első sorban, mert máskülönb holnap tele lesz a lap nyilatkozatokkal.

Egy nőegyleti gyűlés viharos esattanóval végződött, a rendes és megszokott asszonyi bucsucsök helyett. Valamely termetes asszonyosság fölháborodva rohant ki a gyűlésteremből és még a boáját sem csapta e nyakára, úgy vonszolt maga után prémes kabátot, muffot, boát, mindent.

— Kocsit, kocsit! — kiáltotta szívrepesztő hangon!

A kocsit elbállott s a dult ábrázata hölgy belevágta magát.

— A fiskálishez!

Oh, sajnálatraméltó esemény, mely a tisztességes matrónát ilyen példátlan fölhevülésre készítette! Oh, szerencsétlen nap, óh, szegény nőegylet!

A kocsit megállott.

— Fiskális ur . . . fiskális . . . fis —

Ily elhaló pihezéssel rontott be a derék asszonyosság az ügyvéd szobájába.

— Az istenért, mi történt?

— Jaj, végem! Jaj, hadd fujjam ki magamat!

— Parancsol, nagyságos asszonyom?

— Kérem, írja föl: panaszt emelek, bepörlöm, becsukatom, ha addig élek is! Vagy legalább kérem, könyörgök: Birságotlák meg úgy, hogy soha se felejtse el . . .

— Kit, kérem alásan?

— Hát a Mayernét . . .

— Boesánat. . . Milyen eimen méltóztatik panaszt emelni?

— Beesületsértésért . . .

Az ügyvéd belelti a pennáját a kalamárisba. Ez már komoly beszéd.

— Szabad kőrnem a tényálladékok?

— A tényáll . . . Na igen. Hát kérem. A nőegylet gyűlésén voltunk. És a Mayerné, ez a piszkafa, azt indítványozta, hogy tegyenek meg engem korelnöknek . . . képzelje, illet! . . .

— **Hatósági értesítés.** A helybéli város gazdai hivatal kezelése alatt levő város istállójába a f. évi január hó 16-án tartott országos vásár alkalmával bizonyos Köhn Adolf nevű egyén egy barna pej lovat vitt be, mely ló adás-vételből eredő per tárgyát képezte volna, mivel a kérdéses lóért ezidig senkisémet jelentkezett, felhívatik a magát Köhn Adolfnak nevező egyén, hogy lovának átvétele végett ez értesítés megjelölésétől számított 8 nap alatt annyival inkább jelen kezzék, mert ellenkező esetben lova mint bitang jószág árverésen el fog adatni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem elhunytá alkalmával mérhetlen fájdalommat részvényt nyilatkozásukkal enyhítették, fogadják ezúton is hálás köszönetemet. Özv. Angelotti Vilmosné.

— **Kifosztott utas.** Furfangos lopást követett el egy élelmes tolvaj e hónap 14 és 15-ike közötti éjjel a Budapest felől érkező vonaton. Legeza Alajos Ocerajevi lakos kőfaragó mester feleségével és két gyermekével utazott hazájából Körösmezőre. Budapestben a családnak át kellett szállni a Debrecen felé induló vonatra és Legeza, Higyed Zsigmond kalauzt arra kérte, hogy adjon neki külön fülkét, amit a kalauz meg is tett. A vonat indulása előtt pár percel egy fiatal 25—30 év körüli ember szállt be a szakaszba és cigarettázni kezdett. A bódító füsttől-e, vagy a fáradságtól, a kőfaragó és családja elaludtak és csak Püspökladányban ébredtek fel. — A fiatal ember azonban már nem volt a kocsiban. Legezának ez föltűnt és rosszat sejtve zsebében levő pénztárcája után nyujt. Ijedten tapasztalta, hogy tárcája a benne levő 1810 koronával együtt eltűnt. A kifosztott ember Debrecenbe érkezve azonnal jelentést tett az esetről a rendőrségnek, mely táviratilag intézkedett a tettes elfogatása iránt, kiről már annyit sikerült megtudni, hogy Karcagon szállt ki és Debrecenig volt a jegye megváltva. Az ügyet áttették a szolnoki királyi ügyészséghez.

— **A Népszava — napilap.** A magyarországi munkásság és a szociáldemokráta párt lapja: a „Népszava”, amely eddig hetenkint háromszor jelent meg, április hó elsejétől kezdve napilap lesz. Az újságnak illetően kifejtése a munkásság áldozatkészsége folytán vált lehetővé, amelynek körében a lap hatalmasan tért hódított.

Halálozások. Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozásokat jelentették be: Tóth Sándorné ev. ref. 46 éves, Szénási István ev. ref. 44 éves, Balogh József ev. ref. 16 hónapos, Orbán Juliánna r. kath. 23 éves, Rókodi Gábor ev. ref. 9 éves, Nagy Lászlóné ev. ref. 38 éves.

A helyzet Finnországban. Helsingforsból írják: Mikor a múlt év őszén Obolenszki herceg finn kormányzó, elődjének, a meggyilkolt Bobrikovnak legszélsőbb erőszakos rendszabályait felfüggesztette, miután az elmúlt december elején az országgyűlés ismét összeült és a száműzöttek engedélyt kaptak, hogy visszatérhetnek hazájukba, úgy látszott, mintha a szerencsétlen finn nép sorsa nyugodt irányba terelődött volna. De ez csak látszat volt. A kormány látszólagos engedékenysége dacára, a törvénytelen és türehtelen állapotok tovább tartanak. Egyetlen egyet sem vontak vissza az utóbbi hat évben kibocsátott törvénytelen rendszabályok közül. Az erőszakos katonáskodó rendeletet, melyet a nép passzív magatartása folytán nem tudtak keresztülvinni, a kormány tisztviselőinek szolgálataival újabb és újabb erőszakosságokkal még most is végrehajtani törekszik. Az orosz csendőrök folytatják gyűlöletes munkájukat és a főkormányzónak 1903-ban adott diktatori hatalom még most is érvényben van, törvényhozó faktor helyett tanácsadó szerepre süllyesztve le a parlamentet. Az egyetlen, amit ily körülmények közt a parlament tehetett és meg is tett, hogy petícióval fordult a cárhoz, kérve az alkotmányos élet visszaállítását. A felelet meg jött. A cár kötelességévé tette a főkormányzónak és a finn tanácsnak, hogy a sérelmekről tanácskozzék, azokat orvosolja, de csakis a mai állapot alapján. Erre volt válasz az a véres mérnyelet, amelynek Johnson prokurátor lett az áldozata. Johnson egyike volt a leggyűlöltebb személyeknek, mert mint a törvények legfőbb őre nyugodtan nézte a törvénytelen ségek és jogtalanságok egész sorozatát. Felháborító szerepet játszott Bobrikov mérnyölője atyjának. Schauman szenátornak bűnyében is, amikor a legerőszakosabb módon igyekezett ellene vádakot kovásolni és fentartatani, pedig ártatlanságát nem lehetett egy pillanatig is kétségbe vonni. A finnek a legnagyobb szimpátiával nézik az orosz eseményeket, mert amíg Oroszországban az autokrácia tobzódik, addig nem remélhetik, hogy vége szakad az ő leigázásuknak is.

Mai babák. A 6 éves kis Magda azt mondja öt éves barátnőjének:

— Most már igazán nem tudom, hogy beiratkozom-e az első elemibe, vagy azonnal férjhez menjek Aladárhoz?

A barátnőcske ezt feleli:

— Mégis talán jobb lesz, ha először kijárod az első elemi. Azután bátran férjhez mehatsz.

Ebben aztán megnyugodtak és Magduska így bekerült az iskolába.

Megvert napszamos. A múlt hónapban történt, hogy Porcsin József Csapóker 450 szám alatti lakó napszamos esendesen idogált Erdélyi György koresmájában. Ezalatt betért oda Jenes János bérlő, és belekötött Porcsinba, mert nem akart neki bort fizetni. A szóváltás során a két ember összeverekedett és Jenes olyan alaposan elverte Porcsint, hogy az eszméletlenül maradt a színhelyen. Három hétig feküdt a közkórházba, honnan tegnap bocsátották el. Onnan rögtön a központra ment és feljelentette támadóját.

Rendőri hír. A rendőrségen tegnap délután panaszt emelt Veres Agnes Veres utca 6 szám alatti lakos, Nagy János fuvaros ellen, aki a szállítás végett reabizott holmik közül 4 korona értékű szövetet ellopt. A fuvaros ellen a rendőrség az eljárást megindította.

Jó forgalmu trafik üzlet vagy helyiség kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet által, mai számunkban közzétett hirdetést ajánljuk olvasóink figyelmébe.

x LETZTER JÓZSEF fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piacutca 44. dr. Ujfalu-sz. ház. Allandó fényképfelállítás a műterem kapubejáratánál levő kiskakában

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Febr. 16. csütörtök: János vitéz, daljáték.

Febr. 17. péntek: Annuska, vígjáték.

Febr. 18. szombat: Trobadur, dalm.

Febr. 19. vasárnap d. u.: Tavasz, daljáték.

Este: Killurankia herceg, bohózat.

*** Színházi hírek.** Csütörtökön kerül színre Bakonyi Károly és Kacsóh Pongrác 3 felvonásos daljátéka a János vitéz. Pénteken kerül színre Gárdonyi Géza 3 felvonásos vígjátéka az Annuska. A címszerepet T. Csige Böske játssza. A többi szerep a régi kezekben marad. Vasárnap két előadás lesz, d. u. Strausz József 3 felvonásos daljátéka a Tavasz kerül színre. Este B. bérletben Robert Marschall 3 felvonásos bohózatos szerelmi történetének a Killurankie hercegnek lesz a bemutatója.

TÁVIRATOK.

Szerkesztő és püspök.

Madrid, február 25. A Pais című lap szerkesztőjét Nozolela velencei püspök megsértése miatt a bíróság ma 3 évi börtönre 4 évi száműzésre és 4000 pezeta pénzbüntetésre ítélte.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, február 15. Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

30.000 koronát nyert: 67069.

15.000 koronát nyert: 75880.

5000 koronát nyertek: 23219, 63588.

2000 koronát nyertek: 260, 1401, 65333.

1000 koronát nyertek: 90695, 105799.

500 koronát nyertek: 671, 2401, 8490,

11142, 11230, 12844, 17177, 18234, 18473,

20461, 21344, 24741, 26911, 28124, 28294,

28749, 31921, 31184, 36445, 36776, 38873,

11943, 42583, 45473, 53947, 56515, 59084,

60555, 71147, 71670, 74588, 85520, 86670,

88619, 89800, 91523, 92062, 93782, 95819,

99207, 702338, 103693, 106828.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, február 15.

Buza kínálat és vételkevd mérsékelt, jól tartott irányzat mellett 28.000 métermázsa került forgalomba részben drágább áron. Egyéb gabonanemek közül tengeri szilárd a többi tartott. Idő: borus.

Buza áprilisra 19.86—88.

„ októberre 19.68—70.

Rozs áprilisra 17.36—38.

„ októberre 15.40—42.

Zab áprilisra 13.88—90.

„ októberre 14.16—18.

Tengeri májusra 12.20—22.

Repece májusra 14.94—96.

M. A. Vasutak

menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat)	d. e.	9 30
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	3 16
Budapest felé (gyorsvonat)	regg.	4 57
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	8 07
Budapest—Nagyvárad felé	este	12 31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	10 12
Csak P.-Ladányig	este	11 10
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	8 03
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	5 56
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	3 51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	6 56
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	7 50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	2 27
Csak Szatmárig	regge	12 10
Miskolc—Kassa felé	regge	5 13
Miskolc—Kassa felé	este	8 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	6 11
Csak Nyiregyházig	d. u.	4 19

	m. á. vasutól	reggel	12 35
	vásártérről	reggel	5 44
	m. á. vasutól	reggel	5 09
	vásártérről	reggel	8 16
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. e.	8 07
	vásártérről	d. e.	11 16
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasutól	d. u.	11 25
	vásártérről	d. u.	4 38
felé	m. á. vasutól	d. u.	4 11
	vásártérről	d. u.	12 12
	m. á. vasutól	este	12 46
	vásártérről	este	

F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	6 35
F.-Abony felé vásártérről	reggel	4 36
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 06
Derecske—N.-Léta felé	reggel	4 23
Derecske—N.-Léta felé	d. u.	9 35

Budapestre érkezik:

A reggel 8 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	
A déli 12 6. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	1 50
Az este 10 6. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	6 40
A d. u. 4 6. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	5 45
		9 35

Bpestől Debrecenbe indul:

A d. u. 12 6. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	
A d. u. 3 6. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	7 25
Az este 6 6. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	9 —
Az éjjel 2 6. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	2 —
Az éjjel 2 6. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 05
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	
		9 15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat)	d. u.	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	2
Budapest—N.-várad felől	éjjel	6 41
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	2 24
Csak P.-Ladánytól	reggel	2 15
Csak P.-Ladánytól	reggel	2 15
Csak Szatmár felől	reggel	5 40
Szatmár—M.-Szigetről	d. e.	4 46
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	4 37
Csak M.-Szigetről	este	11 55
Szatmár felől	este	3 55
Csak Szatmárról	reggel	10 31
Kassa—Miskolc felől	d. e.	6 30
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	8 31
Csak Nyiregyháztól	d. u.	11 50
Kassa—Miskolc felől	reggel	7 48

	vásártérről	reggel	3 38
	mávasúthoz	d. e.	7 40
	vásártérről	este	7 22
B.-Sz.-Mihály	mávasúthoz	este	11 06
	vásártérről	este	11 12
H.-Böszörmény	mávasúthoz	este	6 51
	vásártérről	d. u.	6 57
felől	mávasúthoz	d. u.	9 46
	vásártérről	d. u.	8 52
	mávasúthoz	d. u.	1 28
F.-Abony felől vásártérről	d. u.	3 34	
F.-Abony felől mávasúthoz	d. u.	3 35	
O.-Köcs—Polgár felől vás. térről	reggel	5 45	
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 44	
Derecske—Nagy-Léta felől	reggel	7 54	
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	7 15	
		7 13	

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengye
Vászon — szőnyeg,
Férfi- és női-fehéremű,
Női divatárak.
Határozott árak.

A Polgári Takarékos és

segélyszövet IX. évtársulatába beiratkozások és felvételek mulasztási illeték felszámítása nélkül február hó végéig eszközölhetők.

A szövetkezet tagjainak a legutóbbi négy évi ciklus alatt 73611 K. 44 F. hasynot eredményezett, melyivel a törzsbetétek teljes 6% kamatoztatását biztosította.

NYOLCÉVES törlesztéses jelzálogi valamint személyi hitelre kiadott kölcsönait a közönség meglepően nagy mértékben veszi igénybe.

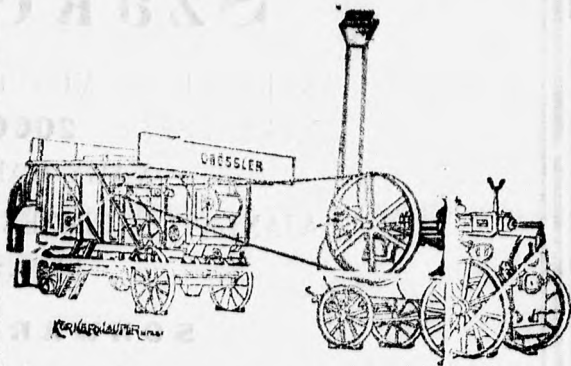
A kölcsönönkamatoknak a heti betétekkel egyszerre s egy összegben lehetővé tett fizetése továbbá az utólagos kamatszámolással engedélyezett kölcsönök a hiteltkereső közönség nagy kényelmére és előnyére szolgálnak.

Az igazgatóság legújabb határozata szerint 2000 koronán felüli kölcsönöknél a 6% kamaton túl semminemű kezelési illeték nem számíttatik, valamint elhárított a betevők azon hátránya, hogy felszámolt betéteiket a rendes közgyűlés megtartásáig gyümölcsöztenül visszatartották, amennyiben az igazgatóság határozata szerint ezután a felszámolt évtársulat betétei után a kifizetésig kamat-megtérítést fog nyújtani.

Bejelentések a IX. évtársulatba naponként 9-től 12-ig délután 3-5-ig eszközölhetők az X. intézet piac-utca 83 szám alatt levő hivatali helyiségében.

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
 Budapest VI. Váci körút 59.

Magánjárókat, gőzmozdonyokat, gőzeséplöket, gőzekekészleteket, járványos és kézi eséplöket, vetőgépeket, benzín- és nyersolajmotorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett. Aránylattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálók **Képviselők kerestetnek.**

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„**TRIAS**“ 31 3 —*

2-3 napi lefeküzdéssel a folyást utóbaj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégibb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. — Férfiaknak kor. 2.75 nőknél 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentre küldetük. Feeskenzők külön 1 korona. — Raktár Budapestben Török József gyógyszer-tárban Király utca 12 és a legközelebbi vidéki gyógyszer-tárban. — Titoktartás mellett küldi a készítő is Papp gyógyszer-tára Tiszaszentimrén Főutca 101 szám.

Zongorák

rövidek

180 frt.-tól

kezdve kaphatók

SCHMIDT S.

zongora raktárában.

A DEBRECENI

Hitelbank Részvénytársaság

f. é. február 1-én.

megkezte működését

Kölcsönöket nyújt váltóra, költelezvényekre, értékpapírokra árukra.

Óvadékkölcsönöket ad bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizációs kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvekre és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb mellett kamatoztatás véget vesz és elad mindennemű értékpapírt és ércpénzt, valamint Elfogad megbízásokat ilyenek vételeire vagy eladásására és minden a bankszakmába vágó ügyeletek kötésére Üzleti helyiség Széchenyi utca 1 sz. I em.

Az igazgatóság.

PÁRTOLJUK A MAGYART

s vegyünk csakis Magyarországon.

Legfinomabb kivitelű igen célszerű villanyvilágításu

zseblámpa

csak 3 korona.

Teljes dohányszó készlet

csak 5 koronába

kerül és pedig 1 finom u. tajtékpipa kínai ezüst foglaltal, 1 hozzávaló pipaszár, 1 célszerű dohányszó, 1 gyufatartó, 1 tajték szivarszópóka, 1 szivartárcs, 1 házi pipa szárral együtt, 1 tajték szivarszópóka, 1 szivarvágó, 1 szivar hamutartó, 10 db. összesen.

4 és fél kiló, körülbelül 50 db. különböző illatu finom pipere szappan csak 5 kor.

Egy nagy amerikai gyár tönkremenésé folytán azon helyzetbe jutottam, hogy az alatt felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árúkat mélyen leszállított áron — potom 6 frt 40 kr-ért szállíthatom bárkinek, és pedig:

- 6 db amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével,
- 6 db amer. szab. ezüst evővilla egy darabból,
- 6 db amer. szabad ezüst evőkanál,
- 12 db amer. szabad. ezüst kávéskanál,
- 1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítőkanál,
- 1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál,
- 6 darab angol „Viktoria” pohártálcza,
- 1 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 kr.-ért ezen tárgyak ezelőtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállalom.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél

Budapestben, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pengéjű kés és egy darab szeletelő villa csak 4 kor. 50 fillér.

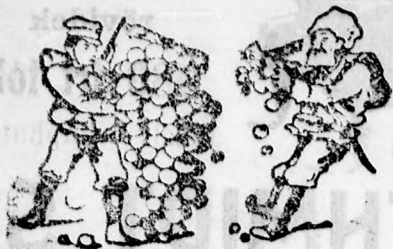
6 darab zománcozott fazék és 6 darab lábas különböző nagyságnak csak 5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra

kétévi jótállás mellett.

csak 5 korona.

Saját magát
károsítja aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes Nagy-Küküllőmegye
A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron
naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte,
miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes
árjegyzék ingyen és bérmentve

Kiadó lakás

mester utca elején

Bundi utca 4 sz. alatt
egy egészen ujonnan
épült magas földszintes
utcai lakás mely áll
felül 4szoba egy elő-
szoba alól 2 nagy vilá-
gos pince szoba, egy
sötét pincéből.

Kiadó május 1-től.
Ertekezhetni ugyanott

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsoi)

E pilulák hasonló készítményeknél minden
tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden
ártalmas anyagoktól, az altesti szervek hajainál leg-
több eredménnyel használtatván, gyengéden hashaj-
jók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette
oly ártalmatlan, mint e pilulák a

szék szorulás

egtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejű
végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekeres
mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett
egy tekeres bérmentve küldettük.
Utánzásoktól különösen óvakod-
junk. Kérjünk határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacsoi. Va-
lódí csak, ha minden doboz törvényileg
bejegyzett védjegyünkkel piros fekete
nyomatásban „Szent Lipót” és Neustein
Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva
a kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink
aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FULOP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerára, Bécs,
Plankeng. 6, Kapható: Debrecen: Bal. zs. Ö. Füleki P.
Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B.
gyógyszerész uraknál.

Szakembert

KERESEK KÉZMŰÁRÚ FIÓK-RÉSZLETÜZLET
VEZETÉSÉRE 2000 KORONA ÓVADÉK
VAGY GARANCIÁVAL.

AJÁNLATOK CIMZENDŐK: „HELYISMERET
9526.” SZ. A.

SCHWARZ JÓZSEF

KÖZPONTI HIRDETŐJÉBE

BUDAPEST,

V. MAROKKAI-UTCZA 4. SZ.

óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen
gyors és biztos hatásúak
Egger melipasztillái
az étvágyat nem rontják
és külön ízűek,
Doboz 1 korona és 2
korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR”
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST. VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger melipasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor
Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilc
Ferenc, Tóth Béla gyógyszerárában.

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség becses
tudomására hozni hogy virág üzletemben egy új virágkötőt szer-
ződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág termei-
ben volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat
oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virág termemben bár-
milyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen
odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a leg-
első fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyrebecsült
vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csok-
rokat kaphasson.

Paczelt János.

műkertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására
kiváló gond fordítunk, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.